



EUROOPA ÜHENDUSTE KOMISJON

Brüssel, 6.10.2004  
KOM(2004) 656 (lõplik)

**KOMISJONI TEATIS NÕUKOGULE JA EUROOPA PARLAMENDILE**

**Euroopa Komisjoni soovitus Türgi edusammude kohta ühinemissettevalmistustes**

# KOMISJONI TEATIS NÕUKOGULE JA EUROOPA PARLAMENDILE

## Euroopa Komisjoni soovitus Türgi edusammude kohta ühinemissete valmistustes

### 1. SISSEJUHATUS

EL ja Türgi vahelised suhted on pika ajalooga. 1963. aastal sõlmisid Türgi ja EMÜ assotsiatsioonilepingu, mis sisaldas sätet Türgi võimaliku liikmelisuse kohta. 1995. aastal loodi tolliliit ja 1999. aastal Helsingis kokkutulnud Euroopa Ülemkogu otsustas, et Türgi on EL kandidaatriik. 2002. aasta detsembris Kopenhaagenis toimunud Euroopa Ülemkogu istungil otsustati, et „kui 2004. aasta detsembris leiab Euroopa Ülemkogu talle esitatud aruande ja komisjoni soovitusel põhjal, et Türgi täidab Kopenhaageni kriteeriume, alustab Euroopa Liit kohe Türgiga ühinemisläbirääkimisi“. Nimetatud otsust kinnitati 2004. aasta juunis Brüsselis toimunud Euroopa Ülemkogu istungil.

Euroopa ajaloo olulistel ajajärgudel on Türgil olnud suur tähtsus Euroopa poliitikas. Türgi on kõikide muude tähtsate Euroopa organisatsioonide liige ja alates Teisest Maailmasõjast on tal olnud märkimisväärne osa Euroopa poliitika kujundamisel.

2002. aastal Kopenhaagenis saadud volituste piires sisaldab käesolev teatis komisjoni soovitus ja lisas Türgit käsitleva korralise aruande järeldusi. Korraline aruanne kajastab Türgi edusamme ühinemissete valmistustes viimase 12 kuu jooksul. Samuti vaadeldakse seal Türgi arengut ühinemise poliitiliste ja majanduslike kriteeriumide suhtes alates 1999. aastal Helsingis toimunud Euroopa Ülemkogu istungil vastuvõetud otsusest. Soovitus ja selle juurde kuuluvad dokumendid on aluseks Euroopa Ülemkogu otsusele, millel on Euroopa tuleviku seisukohast oluline poliitiline tähtsus.

Lisaks sellele on komisjoni talitused valmistanud ette Türgi võimalikust liikmelisusest tulenevate probleemide hinnangu. Selle dokumendi järeldused on esitatud käesolevas teatises.

Nende andmete alusel esitatakse kolmele sambale toetuv strateegia. Esimene sammas hõlmab koostööd, mida tehakse Türgis rakendatavate reformide tõhustamiseks ja toetamiseks eelkõige eesmärgiga tagada Kopenhaageni kriteeriumide jätkuv täitmine. Koostöö tugineb läbivaadatud ühinemispartnerlusele, milles sätestatakse eelkõige reformide prioriteedid, ja parandatud ühinemiseelsele strateegiale. Teise samba raames tehakse ettepanek Türgiga peetavate ühinemisläbirääkimiste eritingimuste kohta. Esitatakse hulgaliselt eelsuuniseid läbirääkimiste ettevalmistamiseks, kui Euroopa Ülemkogu võtab detsembris vastu sellekohase otsuse. Kolmas sammas soovitab märkimisväärselt tugevdatud poliitilist ja kultuurilist dialoogi, mis lähendaks Euroopa Liidu liikmesriike ja Türgit. Türgi ühinemine tuleb põhjalikult ette valmistada, et toimuks sujuv integratsioon, mis toetab Euroopa integratsioonis viiekümne aasta jooksul saavutatut. Tegemist on tähtsajatu protsessiga, mille tulemusi ei ole võimalik eelnevalt tagada. Läbirääkimiste või sellele järgnevate ratifitseerimistoimingute tulemustest olenemata peavad EL ja Türgi suhted kindlustama, et Türgi oleks kaasatud Euroopa struktuuridesse.

## 2. POLIITILISTE KRITERIUMIDE HINDAMINE

Pärast ebaühtlase arenguga aastakümneid on Türgis toimunud oluline seadusandlik ja institutsiooniline lähenemine Euroopa standarditele, eriti pärast 2002. aasta valimisi. Poliitilised reformid on peamiselt hõlmatud kahe suurema põhiseadusliku reformiga aastatel 2001 ja 2004 ning kaheksa seadusepaketiga, mille parlament võttis vastu ajavahemikul 2002. aasta veebruarist 2004. aasta juulini. Tsiviilelanikkonna ja sõjaväe vahelised suhted arenevad Euroopa standardite suunas. Kohtusüsteemis on toimunud olulised muudatused, sealhulgas riikliku julgeolekukohtu likvideerimine. Käimas on riigihalduse reformimine. Inimõiguste osas tunnustab Türgi rahvusvahelise ja Euroopa õiguse ülimuslikkust. Türgis on tehtud ulatuslikke kohandusi vastavalt rahvusvahelistele konventsioonidele ja otsustele, näiteks surmanuhtluse täielik kaotamine ja rahuliku meelevaldamise eest karistatud inimeste vabastamine. Teatavad praktilised piirangud on küll veel alles, aga Türgi kodanike põhivabadusi, nagu näiteks sõna- ja kogunemisvabadus, on oluliselt laiendatud. Kodanikuühiskond on tugevnenud. On hakatud tunnustama kurdide kultuurilisi õigusi. Erakorraline seisukord on kõikjal tühistatud; kuigi olukord on endiselt keeruline, on riigi kaguosas alanud normaliseerumisprotsess. Poliitiline dialoog on tõhustunud ja Türgi välispoliitika aitab kaasa piirkondlikule stabiilsusele.

Türgi on poliitiliste reformide valdkonnas märkimisväärset edu saavutanud, eelkõige viimastel aastatel vastuvõetud kaugeleulatuvate põhiseaduslike ja seadusandlike muudatuste kaudu, mis on kooskõlas ühinemispartnerluses sätestatud prioriteetidega. Ühingute seadus, uus karistusseadustik ja apellatsioonikohtute seadus ei ole veel siiski jõustunud. Lisaks sellele tuleb veel vastu võtta kriminaalmenetluse koodeks, õigusorganeid toetava politsei loomise seadus ning karistuste ja meetmete rakendamise seadus.

Türgi teeb suuri jõupingutusi kõnealuste reformide nõuetekohaseks rakendamiseks. Sellele vaatamata tuleb rakendamist veelgi ühtlustada ja laiendada. See kehtib eriti piinamise ja halva suhtlemise vastase nullitolerantsi kohta ning sõna- ja usuvabadust, naiste õigusi, ametiühinguõigusi ja vähemuste õigusi käsitlevate sätete tugevdamise ja rakendamise suhtes.

Pidades silmas reformide üldist edenemist ja tingimusel, et Türgi jõustab eespool nimetatud olulised õigusaktid, on komisjon arvamusel, et Türgi täidab piisaval määral poliitilisi kriteeriume ja soovib alustada ühinemisläbirääkimisi.

Reformiprotsessi ja selle rakendamise pöördumatus, eriti põhivabaduste suhtes, tuleb kindlustada pikema ajavahemiku vältel. Lisaks muutub poliitiliste kriteeriumidega seotud *acquis*, eelkõige Euroopa põhiseaduse kaudu. Türgi peaks seda arengut hoolikalt jälgima.

Türgi on aktiivselt toetanud ja toetab edaspidi Küprose probleemile lahenduse otsimist, eelkõige on Türgi nõustunud ÜRO peasekretäri rahuplaanis väljapakutud lahendusega. 2004. aasta juunis toimunud istungil kutsus Euroopa Ülemkogu Türgit lõpule viima läbirääkimised komisjoniga, kes esindab ühendust ja selle 25 liikmesriiki, Ankara lepingu kohandamise küsimuses, et võtta arvesse uute liikmesriikide ühinemist. Komisjon ootab Türgilt positiivset vastust vajalikke muudatusi käsitleva protokoll eelnõu kohta, mis edastati 2004. aasta juulis. Lisaks tuleb märkida, et kõik ühinemisläbirääkimised toimuvad valitsustevahelise konverentsi raames, kus osalevad kõik EL liikmesriigid.

Korralise aruande kõik järeldused, kaasa arvatud need, mis käsitlevad Türgi edu muude liikmelisuse kriteeriumide täitmisel, esitatakse lisas (*Annex: Conclusions of the Regular report on Turkey*).

#### **TÜRGI VÕIMALIKUST LIIKMELISUSEST TULENEVATE PROBLEEMIDE HINDAMINE**

Türgi ühinemine Euroopa Liiduga on väljakutseks nii Türgile kui Euroopa Liidule. Hea juhtimise korral toob see mõlema jaoks kaasa olulisi uusi võimalusi. Türgi liikmelisusest tulenevate probleemide hinnang näitab, et ühinemiseks vajalikud ettevalmistused ulatuvad järgmisse kümnendisse. Selle aja jooksul areneb Euroopa Liit edasi ja Türgi peaks veelgi põhjalikumalt muutuma. *Acquis* areneb edasi nii, et vastab 27 või enama liikmesriigiga liidu vajadustele. *Acquis'* arendamisel võib ette arvestada Türgi liitumisega seotud väljakutseid ja võimalusi.

Komisjon on EL praeguse poliitika ja teadmiste põhjal määratlenud järgmised põhiprobleemid, mida peaks järgnevate aastate jooksul arutama ja analüüsima.

- Türgi ühinemine erineks varasematest laienemistest Türgi rahvaarvu, suuruse, geograafilise asendi ning majandusliku-, julgeoleku- ja sõjalise potentsiaali koosmõju tõttu. Need tegurid võimaldavad Türgil kaasa aidata piirkondlikule ja rahvusvahelisele stabiilsusele. Võimalik ühinemine peaks kaasa tooma Türgi ja tema naabrite kahepoolsete suhete paranemise kooskõlas leppimise põhimõttega, millele Euroopa Liit rajaneb. Kasvavad ka ootused neid piirkondi puudutava EL poliitika suhtes, arvestades Türgi olemasolevaid poliitilisi ja majanduslikke sidemeid oma naabritega. Palju sõltub sellest, kuidas EL võtab vastu väljakutse muutuda keskmise pikkusega ajavahemiku jooksul täieõiguslikuks välispoliitiliseks jõuks sellistes piirkondades, mida traditsiooniliselt iseloomustavad ebastabiilsus ja pinge, sealhulgas Lähis-Ida ja Kaukaasia.
- Türgis on toimumas radikaalsed muutused, sealhulgas mõtteviiside kiire muutumine. Kõigi huvides on, et need muutused jätkuksid. Türgi muutuks olulise tähtsusega eeskujuks maast, mille elanikkonna enamuse moodustavad moslemid ja kus peetakse kinni sellistest aluspõhimõtetest nagu vabadus, demokraatia, inimõiguste ja põhivabaduste austamine ning õigusriik.
- Türgi Euroopa Liiduga ühinemise majanduslik mõju oleks positiivne, kuid suhteliselt väike; selle põhjuseks on Türgi majanduse väiksus ning juba enne ühinemist valitsenud majandusliku integratsiooni tase. Palju sõltub Türgi majanduse edaspidisest arengust. Ühinemisläbirääkimiste käivitamine peaks toetama Türgi jätkuvaid püüdlusi tagada makromajanduslik stabiilsus ja edendada investeringuid, majanduskasvu ja sotsiaalset arengut. Sellistes tingimustes eeldatakse, et Türgi sisemajanduse kogutoodang kasvab kiiremini kui EL keskmine.
- Türgi kui madalama keskmise sissetulekuga riigi ühinemine suurendaks majanduslikku laadi piirkondlikke erinevusi laienenud Euroopa Liidus sarnaselt viimasele laienemisele ning oleks suureks väljakutseks ühtekuuluvuspoliitikale. Türgil oleks pikka aega õigus saada märkimisväärseid toetusi struktuuri- ja ühtekuuluvusfondidest. Mitmed praeguste liikmesriikide piirkonnad, mis saavad toetusi struktuurifondidest, ei oleks kehtivate eeskirjade alusel enam abikõlblikud.

- Türgi integreerimine siseturгу oleks kasulik. See aga ei nõua mitte üksnes tolliliidu raames võetud praeguste kohustuste täitmist, vaid ka rohkem horisontaalseid reforme, nagu näiteks ettevõtete üldjuhtimise ja regulatiivraamistiku tugevdamine, korrupsioonivastase võitluse hoogustamine ning kohtusüsteemi toimimise oluline parandamine.
- Praeguses EL-s legaalselt elavatest kolmandate riikide kodanikest moodustavad suurima rühma türklased – neid on üle kolme miljoni. Kättesaadavad uurimisandmed pakuvad erinevaid hinnanguid Türgi ühinemisele järgneva eeldatava migratsiooni kasvu kohta. Pikad üleminekuperioodid ja alaline kaitseklausel peaksid vältima tõsiseid häireid EL tööturul. Samas võiks Türgi elanikkonna dünaamika aidata leevendada EL elanikkonna vananemise probleemi. Seoses sellega on Euroopa Liidul suur huvi, et järgmise kümnendi jooksul reformitaks Türgi haridus- ja koolitussüsteemi ja tehtaks sinna investeeringuid.
- Põllumajandus on nii majanduslikult kui sotsiaalselt üks Türgi olulisimaid sektoreid ja väärib seetõttu erilist tähelepanu. Türgi peaks jätkama maaelu arendamist ja haldussuutlikkuse tõstmist, et luua võimalikult soodsad tingimused edukaks osaluseks ühises põllumajanduspoliitikas. Türgi vajab palju aega, et muuta mitmed põllumajandussektorid nii konkurentsivõimeliseks, et Türgi põllumeeste tulud olulisel määral ei väheneks. Praeguse poliitika kohaselt oleks Türgil õigus saada suuri toetusi. Veterinaarvaldkonnas tuleks teha suuri jõupingutusi, et parandada loomade tervishoiu olukorda ja kontrolli idapiiril, et vältida tõsiseid probleeme pärast ühinemist.
- Türgi ühinemine aitaks tagada EL-le paremad energia edastusteed. See muudab tõenäoliselt vajalikuks töötada välja veeressursside ja nendega seotud infrastruktuuri majandamist käsitlev EL poliitika. Keskkonna, transpordi, energeetika ja tarbijakaitse valdkondade tegevuspõhimõtetele on arvestatav piiriülene mõju ja seetõttu avaldab nende valdkondade EL poliitika hea rakendamine Türgis märkimisväärset positiivset mõju EL kodanikele mujal.
- EL uue pika välispiiri haldamine kujuneks oluliseks poliitiliseks väljakutseks ja nõuaks suuri investeeringuid. Tihedam koostöö nii enne kui pärast ühinemist hõlbustaks migratsiooni- ja varjupaigaprobleemide lahendamist ning organiseeritud kuritegevuse, terrorismi, inimkaubanduse ning uimastite ja relvade salakaubaveo vastu võitlemist.
- Türgi EL-ga ühinemise mõju eelarvele võib täielikult hinnata alles siis, kui on paika pandud Türgiga peetavate finantsläbirääkimiste parameetrid, võttes arvesse finantsperspektiive alates aastast 2014. Türgile ülekantavate summade olemus ja suurus olenevad paljudest muutuvatest teguritest, näiteks EL poliitikast ja läbirääkimistel Türgiga kokkulepitud erikorrast, samuti sel ajal kehtivatest eelarvesätetest, eelkõige eelarve üldisest ülemmäärast. Siiski on selge, et praeguste poliitikapõhimõtete alusel oleks mõju eelarvele märkimisväärne.
- Mis puudutab institutsioone, siis Euroopa põhiseaduse alusel hinnates mõjutaks Türgi ühinemine oluliselt praeguste liikmesriikide, eriti keskmise suurusega ja suurte riikide kohtade jaotust Euroopa Parlamendis. Türgil oleks suur kaal nõukogu otsustusprotsessis, kuna tema rahvaarv kajastuks nõukogu

hääletussüsteemis. Komisjonile oleks mõju väiksem, arvestades komisjoni volinike arvu kavandatavat vähendamist alates aastast 2014.

### 3. TÜRGI REFORMIDE TUGEVDAMINE JA TOETAMINE

Üldkokkuvõttes on vaja reformide rakendamise nimel jõuliselt tegutseda. Konkreetselt tuleks kõikidel Türgi riigi tasanditel teha jõupingutusi piinamise suhtes nulltolerantsi rakendamiseks, et likvideerida veel säilinud piinamise ilmingud. Olulise tähtsusega on kodanikuühiskonna arendamine. Poliitilise reformi konsolideerimise ja laiendamise vajadus kehtib ka Türgi kagupiirkonna olukorra normaliseerimise ja arengu suhtes, kaasa arvatud sotsiaal-majandusliku olukorra parandamiseks võetavad meetmed, ümberasustatud isikute tagasipöördumise hõlbustamine ja kurdidele kõikide õiguste ja vabaduste tagamine. Edasist tegelemist nõuavad ka mittemoslemi religioossete kogukondade konkreetsed probleemid ja ametiühinguõigused.

Poliitiliste reformide jätkusuutlikkuse ja pöördumatuse tagamiseks peaks EL jätkama poliitiliste reformide hoolikat jälgimist lähtuvalt ühinemispartnerluses kindlaksmääratud prioriteetidest. Komisjon teeb korralise aruande analüüsi põhjal ettepaneku vaadata ühinemispartnerlus läbi 2005. aasta kevadel. Selle alusel korraldatakse alates 2005. aasta lõpust igal aastal üldine ülevaatus, kuidas poliitilisi reforme on konsolideeritud ja laiendatud. Seda eesmärki silmas pidades esitab komisjon esimese aruande Euroopa Ülemkogule 2005. aasta detsembris. Läbirääkimiste edukus sõltub reformide tempost.

Kooskõlas Euroopa Liidu lepingu ja Euroopa põhiseadusega, soovib komisjon läbirääkimised peatada, kui tõsiselt ja korduvalt on rikutud vabaduse, demokraatia, inimõiguste ja põhivabaduste austamise ja õigusriigi põhimõtteid, millele Euroopa Liit rajaneb. Nõukogu peaks olema võimalik selle soovitusel otsus vastu võtta kvalifitseeritud häälteenamusega.

Poliitilise dialoogi toetamine ja korrapärane jälgimine peavad jätkuma pärast ühinemisläbirääkimiste alustamist. Nagu varemgi, toimub see koos komisjoni pakutud eksperdiabiga. Jätkata tuleb ka majandusvaldkonna dialoogi, võttes selgesti arvesse *acquis*'d ja eelkõige EL-s kohaldatavaid majanduspoliitika koordineerimise meetodeid.

Toetudes eelnenud aastate jooksul välja töötatud vahenditele, nagu näiteks mestimine, eksperthinnangud ja TAIEX, peaks EL jätkuvalt aitama Türgil saavutada vajalikku õiguslikku ja tegelikku lähenemist. Türgit käsitlevat ühinemiseelset strateegiat tuleks täiendada nii, et see keskenduks prioriteetidele, mis on esitatud läbivaadatud ühinemispartnerluses, mis põhineb korralisel aruandel ja Türgi võimaliku liikmelisusega seotud probleemide hinnangul. Kagupiirkonna sotsiaal-majandusliku arenguga seotud probleemide lahendamiseks tuleb välja töötada konkreetsed algatused, muu hulgas suunates sinna olulise osa Türgile suunatud ühenduse abist.

Kuni aastani 2006 on Türgi ettevalmistusele ette nähtud EL finants- ja tehnilise abi aluseks endiselt eraldi Türgi jaoks välja töötatud ühinemiseelne dokument, mille nõukogu võttis vastu 2001. aasta detsembris. Komisjon on teinud nõukogule ettepaneku luua praeguste ühinemiseelsete vahendite Phare, ISPA ja SAPARDi

alusel uus ühinemiseelne rahastamisvahend (IPA), millest Türgi võiks toetust saada alates 2007. aastast. Järgimise finantsperspektiiviga seoses teeb komisjon ettepaneku suurendada Türgile eraldatavaid summasid.

#### 4. ÜHINEMISLÄBIRÄÄKIMISTE PIDAMISE JUHEND

Eespool esitatud hinnang on esile toonud asjaolu, et nii EL kui Türgi vajavad palju aega, et luua tingimused, mis võimaldaksid Türgil sujuvalt Euroopa Liitu integreeruda. Küsimus ei ole üksnes liidu ühtekuuluvuse ja tõhususe kaitsmises, vaid vaja on ka hoida Türgit kohaldamast sellist poliitikat, mis võib tema arengutasemele sobimatuks osutada.

Ühinemisläbirääkimised toimuvad valitsustevahelise konverentsi raames, kus otsustamisel nõutakse ühehäälsust. Raamläbirääkimistel tuleb käsitleda Türgi ühinemisega seotud konkreetseid probleeme. Läbirääkimiste pidamise täpsed parameetrid töötatakse edaspidi esitatavate üldiste suuniste alusel välja siis, kui on vastu võetud läbirääkimiste alustamist käsitlev otsus.

Kohe pärast ühinemisläbirääkimiste ametlikku algust korraldab komisjon põhjaliku *acquis* ülevaatuse (sõeluuringu), et seda selgitada ning saada eelnev ülevaade probleemidest, mis tõenäoliselt läbirääkimistel arutlusele tulevad. Läbirääkimised tulevad keerulised ja kajastavad ühelt poolt Türgi kitsaskohti *acquis* kohaldamisel ja teisalt vajadust selliste sätete järgi, mis toetaksid Türgi harmoonilist integreerimist Euroopa Liitu. Kaks näidet on ühise põllumajanduspoliitika ja ühtekuuluvuspoliitika kohaldamine Türgis. Kolmandaks näiteks on isikute vaba liikumist käsitlevad eeskirjad. On tõenäoline, et nii nagu eelmistes laienemisvoorudes, on ka nüüd vaja kohaldada olulise tähtsusega erikorda ja mõnede valdkondade puhul pikki üleminekuperioode. Isikute vaba liikumise suhtes võib kaaluda alalise kaitseklausli kehtestamist. Komisjon viimistleb oma analüüsi läbirääkimiste käigus, enne kui esitab kõikide nimetatud probleemide suhtes konkreetse lähenemiskava.

Läbirääkimiste sisu jaotatakse mitmesse peatükki, millest igaüks hõlmab konkreetset poliitikavaldkonda. Komisjon soovib nõukogul alustada läbirääkimisi iga konkreetse peatüki suhtes siis, kui ta leiab, et Türgi on piisavalt ette valmistatud. Teatavate majandusliku mõõtmega peatükkide puhul tuleb läbirääkimiste alustamise eeltingimuseks seada toimiva turumajanduse olemasolu.

Enne iga peatüki suhtes läbirääkimiste alustamist tuleb kindlaks määrata asjakohase peatüki ajutise sulgemise ja vajaduse korral ajutise avamise kriteeriumid. Need kriteeriumid võivad põhineda õigusaktide vastavusse viimisel või rahuldavatel andmetel rakendamise kohta. Lisaks sellele peavad enne asjakohast peatükki käsitlevate läbirääkimiste alustamist olema täidetud assotsiatsioonilepingust ja tolliliidust tulenevad juriidilised kohustused, eriti need, mis on seotud *acquis*'ga.

Läbirääkimiste edukus ei sõltu üksnes Türgi lähenemisest EL-le. Ka EL peab tegema ettevalmistusi, sest nagu tõdeti Euroopa Ülemkogu istungil 1993. aasta juunis, liidu suutlikkus uusi riike vastu võtta ja samal ajal säilitada Euroopa integratsiooni areng, on samuti oluline arutlusteema, mis on nii ühenduse kui ka kandidaatriikide üldistes huvides. Türgi ühinemist käsitlevad analüüsid ei ole siiani näidanud, et siseturuga seotud poliitikasuundi oleks vaja oluliselt kohandada. Nagu alati, põhinevad läbirääkimised kehtival *acquis*'l. Siiski võib osutada vajalikuks *acquis*'d muuta enne

Türgi ühinemist. Igal juhul peab EL kindlaks määrama finantsperspektiivi alates aastast 2014 algavaks perioodiks, enne kui saab käsitleda läbirääkimiste konkreetsete peatükkide finantsmõjusid. Võib osutada vajalikuks kehtestada Türgi eritingimustest tulenev kord. Peale selle peab EL kaaluma poliitika tugevdamist Türgi võimalikust liikmelisusest tulenevate probleemide hindamisel kindlaksmääratud kriitilistes valdkondades nagu näiteks välispiirid ja välispoliitika.

Türgi võib tagada ühinemisprotsessi eduka lõpuleviimise eelkõige näidates üles otsustavust jätkuvate reformide rakendamisel. Läbirääkimiste pidamine ja võimalik ühinemine peaksid kaasa aitama poliitiliste, sotsiaalsete, kultuuriliste ja majanduslike reformide edenemisele Türgis. Lõpptulemuse peavad kinnitama Euroopa Parlament, EL riigid ja Türgi.

## **5. EUROOPA LIIDU JA TÜRGI VAHELISE DIALOOGI TUGEVDAMINE**

On selge, et on vaja tugevdada dialoogi mitmete EL–Türgi suhteid puudutavate probleemide suhtes. Tegelda tuleb ka paljude asjassepuutuvate küsimustega, mis ei ole otseselt seotud EL-ga. Tuleks luua mitu liikmesriikide ja Türgi inimesi ühendavat foorumit, kus oleks võimalik ausalt ja avatult oma probleeme ja seisukohti arutada. Dialoogi tuleks pidada kultuuriliste erinevuste, religiooni, migratsiooniprobleemide, vähemuste õiguste ja terrorismi teemadel. Kodanikuühiskond peaks etendama kesksel osa sellises dialoogis, mida peaks toetama EL. Komisjon esitab ettepanekud, kuidas sellist dialoogi tulevikus toetada.

## **6. JÄRELDUSED JA SOOVITUSED**

Võttes arvesse eespool esitatut, on komisjoni järeldused ja soovitused järgmised:

1. Türgi on teinud märkimisväärseid edusamme poliitiliste reformide valdkonnas, eelkõige põhiseaduse ja õigusnormide kaugeleulatuvate muutuste kaudu, mis on tehtud viimaste aastate jooksul kooskõlas ühinemiskesksetes sätetatud prioriteetidega. Ühingu seadus, uus karistusseadustik ja apellatsioonikohtute seadus ei ole veel siiski jõustunud. Lisaks sellele tuleb veel vastu võtta kriminaalmenetluse koodeks, õigusorganeid toetava politsei loomise seadus ning karistuste ja meetmete rakendamise seadus.
2. Türgi teeb suuri jõupingutusi nimetatud reformide nõuetekohaseks rakendamiseks. Sellele vaatamata tuleks seadusandlust ja rakendusmeetmeid veelgi ühtlustada ja laiendada. See kehtib eriti piinamise ja halva suhtlemise vastase nullitolerantsi kohta ning sõna-, ja usuvabadust, naiste õigusi ja ILO standardeid (sealhulgas ametiühinguõigused) ja vähemuste õigusi käsitlevate sätete tugevdamise ja rakendamise suhtes.
3. Pidades silmas reformide üldist edenemist ja tingimusel, et Türgi jõustab lõikes 1 nimetatud olulised õigusnormid, on komisjon arvamusel, et Türgi täidab piisaval määral poliitilisi kriteeriume, ja soovib alustada ühinemisläbirääkimisi. Reformiprotsessi ja selle rakendamise pöördumatus, eriti põhivabaduste suhtes, tuleb kindlustada pikema ajavahemiku vältel.
4. Tuleks järgida kolme samba strateegiat. Esimene samm hõlmab koostööd, mida tehakse Türgis rakendatavate reformide tõhustamiseks ja toetamiseks eelkõige



eesmärgiga tagada Kopenhaageni kriteeriumide jätkuv täitmine. Selle protsessi jätkusuutlikkuse ja pöördumatuse tagamiseks peaks EL jätkama poliitiliste reformide hoolikat jälgimist. Seda tehakse läbivaadatud ühinemispartnerluse alusel, milles sätestatakse edaspidiste reformide prioriteedid. Alates 2005. aasta lõpust korraldatakse igal aastal poliitiliste reformide üldine ülevaatus. Seda eesmärki silmas pidades esitab komisjon esimese aruande Euroopa Ülemkogule 2005. aasta detsembris. Läbirääkimiste edukus sõltub reformide tempost.

5. Kooskõlas Euroopa Liidu lepingu ja Euroopa põhiseadusega, soovib komisjon läbirääkimised peatada, kui tõsiselt ja korduvalt on rikutud vabaduse, demokraatia, inimõiguste ja põhivabaduste austamise ja õigusriigi põhimõtteid, millele Euroopa Liit rajaneb. Nõukogu peaks selle soovituse kohta võtma vastu otsuse kvalifitseeritud häälteenamusega.
6. Teine samm käsitleb Türgiga peetavate ühinemisläbirääkimiste suhtes kohaldatavat erilist lähenemisviisi. Ühinemisläbirääkimised toimuvad valitsustevahelise konverentsi raames, kus otsustamisel nõutakse ühehäälsust ja kus osalevad kõik EL liikmesriigid. Läbirääkimised saavad olema keerulised. Enne iga peatüki suhtes läbirääkimiste alustamist peaks komisjon kindlaks määrama läbirääkimiste ajutise lõpetamise ja vajaduse korral alustamise kriteeriumid, kaasa arvatud õigusaktide vastavusse viimine ja rahuldavad andmed *acquis'* rakendamise kohta. Enne asjakohast peatükki käsitlevate läbirääkimiste alustamist peavad olema täidetud juriidilised kohustused, mis on seotud *acquis'*ga. Tõenäolised on pikad üleminekuperioodid. Lisaks võivad mõnes valdkonnas, nagu näiteks struktuuripoliitika ja põllumajandus, osutada vajalikuks erikorra kohaldamine, ning töötajate vaba liikumise suhtes võib kaaluda alalise kaitseklausli kehtestamist. Türgi ühinemise majanduslik ja institutsiooniline mõju on olulise tähtsusega. EL peab kindlaks määrama finantsperspektiivi alates aastast 2014 algavaks perioodiks, enne kui saab läbirääkimised lõpule viia. Peale selle peab komisjon läbirääkimiste ajal jälgima liidu suutlikkust uusi riike vastu võtta ja samal ajal süvendada integratsiooni, võttes täiel määral arvesse asutamislepingu eesmärgi ühiste poliitikapõhimõtete ja solidaarsuse suhtes.
7. Kolmas samm hõlmab märkimisväärselt tugevdatud poliitilist ja kultuurilist dialoogi, mis lähendaks Euroopa Liidu liikmesriike ja Türgit. Kodanikuühiskond peaks etendama kesksel osal sellises dialoogis, mida peaks toetama EL. Komisjon esitab ettepanekud, kuidas sellist dialoogi toetada.
8. Komisjon on veendunud, et läbirääkimiste protsess on Türgi reformide edenemise seisukohast olulise tähtsusega. Tegemist on tähtajatu protsessiga, mille tulemusi ei ole võimalik eelnevalt tagada. Läbirääkimiste või sellele järgnevate ratifitseerimistoimingute tulemustest olenemata peavad EL ja Türgi suhted kindlustama, et Türgi oleks kaasatud Euroopa struktuuridesse. Türgi ühinemine tuleb põhjalikult ette valmistada, et toimuks sujuv integratsioon, mis toetab Euroopa integratsioonis viiekümne aasta jooksul saavutatut.

## **Annex: Conclusions of the Regular Report on Turkey**

When the European Council of December 1999 decided that Turkey is a candidate for accession, Turkey was considered to have the basic features of a democratic system while at the same time displaying serious shortcomings in terms of human rights and protection of minorities. In 2002, the Commission noted in its Regular Report that the decision on the candidate status of Turkey had encouraged the country to make noticeable progress with the adoption of a series of fundamental, but still limited, reforms. At that time, it was clear that most of those measures had yet to be implemented and that many other issues required to meet the Copenhagen political criteria had yet to be addressed. On that basis, the European Council decided in December 2002 to re-examine Turkey's fulfilment of the political criteria at the end of 2004.

Political reforms, in line with the priorities in the Accession Partnership, have been introduced by means of a series of constitutional and legislative changes adopted over a period of three years (2001-2004). There have been two major constitutional reforms in 2001 and 2004 and eight legislative packages were adopted by Parliament between February 2002 and July 2004. New codes have been adopted, including a Civil Code and a Penal Code. Numerous other laws, regulations, decrees and circulars outlining the application of these reforms were issued. The government undertook major steps to achieve better implementation of the reforms. The Reform Monitoring Group, a body set up under the chairmanship of the deputy Prime Minister responsible for Human Rights, was established to supervise the reforms across the board and to solve practical problems. Significant progress took place also on the ground; however, the implementation of reforms remains uneven.

On civil-military relations, the government has increasingly asserted its control over the military. In order to enhance budgetary transparency the Court of Auditors was granted permission to audit military and defence expenditures. Extra-budgetary funds have been included in the general budget, allowing for full parliamentary control. In August 2004, for the first time a civilian was appointed Secretary General of the National Security Council. The process of fully aligning civil-military relations with EU practice is underway; nevertheless, the armed forces in Turkey continue to exercise influence through a series of informal mechanisms.

The independence and efficiency of the judiciary were strengthened, State Security Courts were abolished and some of their competencies were transferred to the newly-created Serious Felony Courts. The legislation to establish Intermediate Courts of Appeal was recently adopted, but the draft new Code of Criminal Procedure, the draft Laws on the Establishment of the Judicial Police and on the Execution of Punishments still await adoption.

Since 1 January 2004, Turkey has been a member of the Council of Europe's Group of States Against Corruption (GRECO). A number of anti-corruption measures have been adopted, in particular by establishing ethical rules for public servants. However, despite these legislative developments, corruption remains a serious problem in almost all areas of the economy and public affairs.

Concerning the general framework for the respect of human rights and the exercise of fundamental freedoms, Turkey has acceded to most relevant international and European conventions and the principle of the supremacy of these international human rights conventions over domestic law was enshrined in the Constitution. Since 2002 Turkey has increased its efforts to execute decisions of the European Court of Human Rights. Higher

judicial bodies such as the Court of Cassation have issued a number of judgments interpreting the reforms in accordance with the standards of the European Court, including in cases related to the use of the Kurdish language, torture and freedom of expression. Retrials have taken place, leading to a number of acquittals. Leyla Zana and her former colleagues, who were released from prison in June 2004, are to face a further retrial, following a decision by the Court of Cassation.

The death penalty was abolished in all circumstances according to Protocol No 13 to the European Convention on Human Rights, which Turkey signed in January 2004. Remaining references to the death penalty in existing legislation were removed. Further efforts have been made to strengthen the fight against torture and ill-treatment, including provisions in the new Penal Code. Pre-trial detention procedures have been aligned with European standards, although detainees are not always made aware of their rights by law enforcement officers. The authorities have adopted a zero tolerance policy towards torture and a number of perpetrators of torture have been punished. Torture is no longer systematic, but numerous cases of ill-treatment including torture still continue to occur and further efforts will be required to eradicate such practices.

As regards freedom of expression, the situation has improved significantly, but several problems remain. The situation of individuals sentenced for non-violent expression of opinion is now being addressed and several persons sentenced under the old provisions were either acquitted or released. Constitutional amendments and a new press law have increased press freedoms. The new law abrogates sanctions such as the closure of publications, the halting of distribution and the confiscation of printing machines. However, in a number of cases journalists and other citizens expressing non-violent opinion continue to be prosecuted. The new Penal Code provides only limited progress as regards freedom of expression.

If adopted, the new Law on Associations, initially passed in July 2004 and then vetoed by the President, will be significant in terms of reducing the possibility of state interference in the activities of associations and will contribute towards the strengthening of civil society. Despite measures taken to ease restrictions on demonstrations, there are still reports of the use of disproportionate force against demonstrators.

Although freedom of religious belief is guaranteed by the Constitution, and freedom to worship is largely unhampered, non-Muslim religious communities continue to experience difficulties connected with legal personality, property rights, training of clergy, schools and internal management. Appropriate legislation could remedy these difficulties. Alevi are still not recognised as a Muslim minority.

As regards economic and social rights, the principle of gender equality has been strengthened in the Civil Code and the Constitution. Under the new Penal Code, perpetrators of “honour killings” should be sentenced to life imprisonment, virginity tests will be prohibited without a court order and sexual assault in marriage will qualify as a criminal offence. The situation of women is still unsatisfactory; discrimination and violence against women, including “honour killings”, remain a major problem. Children’s rights were strengthened, but child labour remains an issue of serious concern. Trade union rights still fall short of ILO standards.

As far as the protection of minorities and the exercise of cultural rights are concerned, the Constitution was amended to lift the ban on the use of Kurdish and other languages. Several Kurdish language schools recently opened in the Southeast of Turkey. Broadcasting in Kurdish and other languages and dialects is now permitted and broadcasts have started, although on a restricted scale. There has been greater tolerance for the expression of Kurdish

culture in its different forms. The measures adopted in the area of cultural rights represent only a starting point. There are still considerable restrictions, in particular in the area of broadcasting and education in minority languages.

The state of emergency, which had been in force for 15 years in some provinces of the Southeast, was completely lifted in 2002. Provisions used to restrict pre-trial detention rights under emergency rule were amended. Turkey began a dialogue with a number of international organisations, including the Commission, on the question of internally displaced persons. A Law on Compensation of Losses Resulting from Terrorist Acts was approved. Although work is underway to define a more systematic approach towards the region, no integrated strategy with a view to reducing regional disparities and addressing the economic, social and cultural needs of the local population has yet been adopted. The return of internally displaced persons in the Southeast has been limited and hampered by the village guard system and by a lack of material support. Future measures should address specifically the recommendations of the UN Secretary General's Special Representative for Displaced Persons.

In conclusion, Turkey has achieved significant legislative progress in many areas, through further reform packages, constitutional changes and the adoption of a new Penal Code, and in particular in those identified as priorities in last year's report and in the Accession Partnership. Important progress was made in the implementation of political reforms, but these need to be further consolidated and broadened. This applies to the strengthening and full implementation of provisions related to the respect of fundamental freedoms and protection of human rights, including women's rights, trade union rights, minority rights and problems faced by non-Muslim religious communities. Civilian control over the military needs to be asserted, and law enforcement and judicial practice aligned with the spirit of the reforms. The fight against corruption should be pursued. The policy of zero tolerance towards torture should be reinforced through determined efforts at all levels of the Turkish state. The normalisation of the situation in the Southeast should be pursued through the return of displaced persons, a strategy for socio-economic development and the establishment of conditions for the full enjoyment of rights and freedoms by the Kurds.

The changes to the Turkish political and legal system over the past years are part of a longer process and it will take time before the spirit of the reforms is fully reflected in the attitudes of executive and judicial bodies, at all levels and throughout the country. A steady determination will be required in order to tackle outstanding challenges and overcome bureaucratic hurdles. Political reform will continue to be closely monitored.

As regards the enhanced political dialogue, relations with Greece developed positively. A series of bilateral agreements were signed and several confidence building measures adopted. A process of exploratory talks has continued. On Cyprus, over the last year Turkey has supported and continues to support the efforts of the UN Secretary General to achieve a comprehensive settlement of the Cyprus problem. The European Council of June 2004 invited Turkey to conclude negotiations with the Commission on behalf of the Community and its 25 Member States on the adaptation of the Ankara Agreement to take account of the accession of the new Member States. The Commission expects a positive reply to the draft protocol on the necessary adaptations transmitted to Turkey in July 2004.

Turkey has made further considerable progress towards being a functioning market economy, in particular by reducing its macroeconomic imbalances. Turkey should also be able to cope with competitive pressure and market forces within the Union, provided that it firmly maintains its stabilisation policy and takes further decisive steps towards structural reforms.

Economic stability and predictability have been substantially improved since the 2001 economic crisis. Previously high inflation has come down to historic lows, political interference has been reduced and the institutional and regulatory framework has been brought closer to international standards. Thus, an important change towards a stable and rule-based economy has taken place. Key economic vulnerabilities, such as financial sector imbalances, have been tackled. Financial sector supervision has been strengthened. As a result, the shock resilience of the Turkish economy has significantly increased. Important progress has been achieved in increasing the transparency and efficiency of public administration, including public finances. Furthermore, important steps have been taken in facilitating the inflow of FDI and in improving the legal framework for privatisation.

In order to transform the current positive dynamics into sustained growth and stability, it is of crucial importance to continue the ongoing reform process. Maintaining a stability-oriented economic policy is a key element in this respect. In particular, fiscal imbalances have to be reduced and the disinflation process has to be maintained. The business climate would be improved by streamlining administrative procedures and strengthening the rule of law. Improving the efficiency of the commercial judiciary is of particular importance in this context. The banking sector's surveillance and prudential rules should continue to be aligned with international standards. The privatisation of state-owned banks and enterprises should be accelerated. Sufficient public and private investment and devoting particular attention to education are important to increase the competitiveness and the growth potential of the economy. The inflow of foreign direct investment has to be encouraged by removing remaining barriers.

Turkey's alignment has progressed in many areas but remains at an early stage for most chapters. Further work is required in all areas, new legislation should not move away from the *acquis*, and discrimination against non-Turkish service providers, or products should be discontinued. Administrative capacity needs to be reinforced. Moreover no Member State should be excluded from the mutual benefits deriving from the alignment with the *acquis*.

On the *free movement of goods*, overall transposition of the *acquis* is advancing steadily, but is not complete, while implementation remains uneven. There has been progress in the area of horizontal and procedural measures, and sector specific legislation, in particular in new approach areas, where substantial progress has taken place concerning conformity assessment and market surveillance. The public procurement Law still contains discrepancies with the *acquis*. Turkey should speed up the efforts to remove technical barriers to trade, and to increase compliance with the Decision 1/95 of the Association Council establishing the Customs Union, and to take the necessary steps to implement free circulation of products in the non-harmonised areas.

No progress has taken place concerning the *free movement of persons*, and overall legislative alignment is still at a very early stage. The administrative capacity needs thorough upgrading. Concerning the *freedom to provide services*, some progress could be recorded for financial services, except for insurance, but no development took place in the area of non-financial services. Market access restrictions are in place in particular in the area of non-financial services. In the field of professional services, no progress has been made since the previous Report. The alignment with the *acquis* on personal data protection needs to be achieved. An authority dealing with personal data protection should be established and the independence of the existing financial services supervisory authorities should be safeguarded. Limitations for foreigners should also be lifted. Alignment remains limited with the *acquis* on the *free movement of capital*. The priority should be the adoption of anti-money laundering

provisions, and the removal of restrictions to investment by foreigners. Improvements in this area would contribute to facilitate inflow of foreign direct investment.

In the area of *company law*, the alignment with the *acquis* remains very limited. However, important efforts have been undertaken to fight piracy with regards protection of intellectual and industrial property rights, but insufficient administrative capacity prevents remains a constraint. Concerning *competition policy*, the alignment with the *acquis* on anti-trust legislation is significant and progress continues in a satisfactory manner. On the contrary, alignment with state aid *acquis* is very limited, in spite of its inclusion in the Customs Union. The adoption of the state aid Law and the establishment of the state aid monitoring authority are crucial issues. Further efforts are also necessary to prepare an acceptable restructuring programme for the steel sector.

Little progress can be recorded since the previous Report in the area of *agriculture*, and overall alignment with the *acquis* remains limited. Progress has taken place concerning in particular veterinary, phytosanitary and food, but transposition and administrative capacity are still insufficient to ensure effective implementation. Rural development, eradication of animal diseases and upgrading of the Administrations concerned should be regarded as priorities. Progress has been very limited concerning *fisheries*. It is necessary to increase the efforts concerning resources management, as well as to reinforce the inspection and control capacities.

Some progress could be recorded in all *transport* modes, excepted air transport, but overall alignment remains limited and all modes present problematic issues. Concerning in particular maritime transport, the detention rate remains much higher than the EU average, and Turkey remains in the black list of the secretariat of the Paris Memorandum of Understanding on Port State controls. Cypriot vessels or vessels having landed in Cyprus are still not allowed in Turkish ports. Transposition of the *acquis* should take place in parallel with adherence to international agreements. The staff and capacity of the Ministry of Transport needs to be strengthened substantially.

As regards *taxation*, there has been limited progress in the area of *indirect taxation*, while no progress could be reported on direct taxation, or administrative co-operation. Overall, the Turkish fiscal regime remains partly aligned with the *acquis*, and important efforts remain necessary on all areas under this chapter. Alignment is necessary in particular concerning VAT, the scope of exemptions and applied rates. With regards to indirect taxation, excise duties should not penalise imported products. Also, administrative capacity requires a substantial strengthening, in particular to improve tax collection.

No progress can be recorded concerning *economic and monetary union* since the previous Report, and the overall level of alignment is limited. The most important issues to be addressed are the independence of the central bank and the remaining possibilities of privileged access to the financial sector to finance the budget.

In the area of *statistics*, there has been steady progress, but the alignment remains still limited. Therefore substantial efforts are still needed concerning statistical development. To this end, the new Statistical Law should be given priority. On *social policy and employment*, progress has been made since the last report, in particular as concerns health and safety at work. Nevertheless, the main problematic areas remain gender equality, labour law, anti discrimination, and social dialogue. Enforcement and full implementation of the legislation also appear as major challenges.

Turkey has made some progress in the *energy* chapter, while the degree of alignment remains limited and uneven across the different areas covered by the *acquis*. Effective implementation of the *acquis* requires a reinforcement of the administrative capacity. Sector restructuring including privatisation and the elimination of price distortions should continue.

In the area of *industrial policy*, there is a large alignment with the EC principles of *industrial policy*. Turkey has adopted an industrial strategy, but privatisation and restructuring are not progressing as planned. Steel sector and state owned banks in particular needs to be restructured. Despite progress in the framework legislation, foreign direct investment remains low. Concerning *small and medium sided enterprises*, access to finance has improved, and the Turkish policy is broadly in line with the EU enterprise policy. Nevertheless, further efforts remain necessary to improve SMEs' access to finance, and the business environment. In particular, a more effective treatment of the commercial court cases should be ensured. The definition of SME used by Turkey is not in line with the relevant Commission recommendations.

Some progress has been made in the area of *science and research*. The framework for co-operation is established, and representatives of Turkey participate as observers in the Committees preparing the 6<sup>th</sup> Framework Programme. To achieve full and effective participation to the Framework Programme requires that Turkey further upgrades its research-related administrative capacity. Similarly, some progress has been achieved concerning *education and training*, especially concerning the enrolment of girls in less favoured regions. The participation of Turkey to the EC programmes is satisfactory, but the investment remains below the EU average. Reforms and reinforcement of the training and education policies and institutions should continue, including the role of the High Education Board (YÖK), and the links between the labour market and the education should be improved.

In the *telecommunications* sector, fixed telephony services has been fully liberalised in 2004, and competition in internet services market has increased. There is overall a certain level of alignment with the *acquis*, but since the previous Report, very limited further progress has been made. Further efforts are in particular necessary to complete the legal framework and effectively implement the rules, including an adequate empowerment of the Telecom Authority, and to ensure an adequate level of competition in all telecommunication services.

Turkey's alignment with the *acquis* in *culture and audiovisual policy* remains limited, but some progress has been made through adoption of the regulation concerning radio and television broadcasts in languages and dialects used traditionally by Turkish citizens. The regulation has started to be implemented and broadcasts in Kurdish and other languages have started on national and regional basis. However, the conditions attached the regulation are still restrictive and substantial efforts continue to be necessary to achieve alignment with the *acquis*.

The *acquis* concerning *regional policy* is relevant for the implementation of Structural and Cohesion Funds. Very limited development has been made and the overall level of alignment with the *acquis* is limited. Substantial efforts would therefore be necessary to make appropriate use of the EU's structural instruments. Necessary institutions need to be created and administrative capacity to be reinforced.

Some progress has taken place concerning the *environment*, and the administrative capacity has been reinforced. However, the overall transposition of the environment *acquis* remains low. Administrative capacity needs further reinforcement and improved co-ordination among the administrations involved. The most intense efforts are needed for horizontal legislation,

air and water quality, waste management, nature protection, industrial pollution and risk management.

In the area of *consumers and health protection*, efforts to align with the *acquis* have continued, in particular concerning market surveillance. Overall alignment is uneven throughout the different components of consumers protection, and is more advanced concerning non-safety related measures. The efforts to ensure an effective transposition and implementation of the *acquis* on product liability and to improve administrative capacity should be pursued.

Turkey has continued to make efforts to align with the *acquis* in the area of *justice and home affairs*. Nevertheless, progress is required in important areas such as the reform of the judiciary and the fight against corruption. Co-operation both at national level among all relevant administrative bodies and with the EU should be improved on issues such as illegal migration and trafficking, including through the negotiation of a readmission agreement. The geographic limitation to the Geneva Convention on refugees should be lifted and co-operation among the relevant institutions should be improved.

Concerning the *acquis* in the area of *customs union*, there has been some progress since the previous Regular Report, the administrative capacity has been further strengthened and the overall level alignment is high, with exceptions in specific areas. The alignment of non-customs provisions applied in free zones continues to diverge from the *acquis* and need to be corrected. The overall level of alignment concerning *external relations* is already high, and some further progress has taken place. The adoption of most of the EC Generalised System of Preferences in particular is a welcome development. Certain discrepancies with the *acquis* still exist, concerning special regimes under the GSP, and other derive from the difficulties met in the negotiations with certain third Countries. Turkey is encouraged to continue its efforts in this area. As regards, *common foreign and security policy*, Turkey's foreign policy continues to be broadly in line with that of the EU, though less so when Turkey's neighbouring countries are concerned. Turkey's track record could be improved by ensuring a higher alignment with EU positions in international fora, and by ensuring the applicability of the sanctions or restrictive measures agreed.

Some progress can be reported since last year's Report regarding *financial control*. In particular, the adoption of the Public Financial Management and Control Law constitutes a significant step but the law will only be entirely implemented as from 2008. Turkey should further reinforce its administration and the capacity to protect the financial interests of the EC. In addition, significant progress has taken place concerning national budget formulation and execution, in the area of *financial and budgetary provisions*. However, there has been no improvement in the application of provisions on own resources. Further efforts are therefore necessary concerning the adoption of the necessary legislation and its implementation.

Implementation of legislation formally aligned with the *acquis* continues to be insufficient. Administrative capacity in most areas needs to be strengthened to ensure that the *acquis* is implemented and enforced effectively. In some cases, administrative reform should entail the establishment of new structures, for example in the field of state aid and regional development. Where regulatory bodies have been set up, they should be adequately empowered to perform their tasks, including adequate staffing and resources, and to ensure that their decisions are enforced. To this end, their autonomy should be safeguarded. Improved co-operation between the Commission and the Turkish administration in areas such as conformity assessment should be extended to other areas.